

Kinas nya ledare tågar in

Maktskiftet i kommunistpartiets innersta krets presenterades i förra veckan då partikongressen avslutades. Den nye partichefen, Xi Jinping, lotsade de övriga sex ledamöterna i politbyråns ständiga utskott ut till ett massivt pressuppbåd. Nu väntar Kina och omvärlden på att mystiken kring den kommande presidenten ska skingras. Göran Leijonhufvud analyserar partikongressen och presenterar Kinas mäktigaste män.

Sidan **8**

合作 **SWEDEN-CHINA**
Trade Council

World Trade Center, Klarabergsviadukten 70, B4
Box 240, 101 24 Stockholm
Telefon 08-588 661 11 • Fax 08-588 661 90
info@sctc.se • www.sctc.se

Korruptionen i fokus

KinaNytt följer upp den senaste tidens diskussion kring dels den omfattande politiska korruptionen, men också den kommersiella korruptionen som många företag möter i sin vardag i Kina. Agneta Engqvist har intervjuat säkerhetskonsulten Lars-Åke Severin som anser att de problem som svenska bolag kan möta i Kina måste vara en strategisk fråga för koncernledningen hemma.

Sidan **14**

Kina i en global strategi

Kina måste inkluderas i en global strategi menar Peter Lennhag, rådgivare till sex av Stockholmsbörsens tolv största industriföretag och med närmare 30 års erfarenhet från Kina. Många företag hänger kvar i en föråldrad exportmodell och skulle istället behöva skraddarsy produkten för Kina och andra marknader, säger Peter Lennhag till KinaNytt.

Sidan **12**

Innehåll 5/2012

Ledare – Korruptionens två ansikten	3
Nya medlemmar	4
Statistik	6
Medlemspresentationer	6
Analys – Partikongressen	8
Kina måste ingå i en global strategi	12
Korruptionen är en fråga för koncernledningen	14
Krönika – Företagen måste vara beredda på allt	16
Skärpta korruptionslagar i Kina	17
Företagen väljer vägen västerut	18
Asia Executive Meetings – Leif Johansson	20
Autoliv accelererar i Kina	22
Försämrade relationer mellan Kina och Japan	24
Två nya böcker om Kina	26

Medarbetare i detta nummer

AGNETA ENGQVIST
har arbetat i Kina under hela reformperioden sedan början av 1980-talet. Hon har träffat de allra första entreprenörerna och aktieägarna men också dagens mångmiljonärer.

GÖRAN LEIJONHUFVUD
har arbetat med Kina sedan 1966 då han kom rakt in i utbrottet av kulturevolutionen. Han har varit stationerad i landet i 27 år, mesta tiden som korrespondent för Dagens Nyheter.

JOHAN MYRSTEN
har som utlandsredaktör och skribent i Svenska Dagbladet bevakat Kinas och övriga Östasiens ekonomiska utveckling sedan början av 1990-talet.

Utgivningsplan KinaNytt 2013

UTGIVNING:
KinaNytt distribueras med 5–6 nummer per år, fördelad över tre nummer på våren och två–tre nummer under hösten 2013.

ANNONSPRISLISTA 2013:

4-färg		sv/v	
1/1 sida	12 000 SEK	1/1 sida	9 600 SEK
1/2 sida	6 750 SEK	1/2 sida	5 400 SEK
1/4 sida	4 500 SEK	1/4 sida	3 600 SEK

INFORMATION:

För information om bilagor, priser och tekniska förutsättningar samt bokning av annonsutrymme i kommande nummer kontakta Elisabet Söderström på info@sctc.se eller telefon 08-588 661 11.

Med reservation för eventuella ändringar. Annonspriserna gäller för 2013. Medlemmar i SCTC erhåller 15% rabatt på ovan angivna priser.

Korruptionens två ansikten

NÄR DETTA SKRIVS är vi i slutfasen av den folk-kongress under vilken Kinas nya ledarskap ska ha fått form och innehåll. Gissningarna har blivit fler - inte färre - i processen. Varierande budskap har nått oss via olika kanaler, alla med konsekvensbeskrivningar som leder till olika slutsatser. Nästan alla tycks dock konvergera kring en allmän bedömning att det, trots förväntningarna tidigare under året, inte blir fråga om den tydliga 5:e generation som man talat om, utan snarare en 4:e generation av version 2.0 (för att tala mjukvaruspråk). Vad detta i grunden kommer att innebära lär vi inte kunna uttala oss begripligt om förrän tidigast under nästa vår.

En av de viktigaste utmaningarna för Kinas oligarki är, också enligt tydliga uttalanden från den avgående presidenten, att hantera den ökande korruptionen bland makthavare på olika partipolitisk nivå ("politisk korruption"). Denna typ av korruption hotar att erodera den "legitimitet" som makteliten strävar efter och som utgör grunden för oligarkins existens. Grovt förenklat blir därför frågan om hur man lyckas hantera den politiska korruptionen kritisk för partiets/maktelitens fortsatta "kontrakt" med nationen.

Frågan om korruption i Kina blev nyligen en het fråga också i svenska media. Det finns dock en avgörande skillnad mellan å ena sidan den "politiska korruption" som hotar i första hand makteliten och å andra sidan den typ av korruption som media beskrev, men som rör den korruption man enligt uppgift möter i företagets kommersiella vardag, en mer renodlad "kommersiell korruption". Dessvärre bidrog inte den mediala beskrivningen till att göra den skillnaden tydlig vilket försvårar en diskussion som är så viktig eftersom den rör företagets etiska normer och hur dessa appliceras i vardagen även i ett land som Kina.

Frågan om "kommersiell korruption" ska diskuteras öppet och allvarligt. Den är viktig för det svenska näringslivet och myten om att man ska ta seden dit man kommer måste avlivas. Det är oacceptabelt att ursäktas avsteg från de etiska normer vi tar för givna i vår traditionella vardag med att lokala seder och bruk kräver något annat.

Men, den diskussionen tjänar definitivt inte på att bli så snedvriden som den kom ut i vissa media. Under mina dryga 20 år som professionell rådgivare till det svenska näringslivet i Kina och med cirka 300 företagsetableringar och företagsförvärv i bagaget har jag inte vid något tillfälle råkat ut för korruption av det slag som media beskrev. Det var också den kritik som Leif Johansson nyligen

stämde in i under ett bejublat framträdanden inom ramen för vårt Asia Executive Meetings. Lika litet som jag hade han, och jag vet många med honom, råkat ut för korrupta beteenden i affärsutbytena. Definitivt har man inte engagerat sig i sådana beteenden.

Visst händer det även i "de bästa familjer" att enskilda individer avviker från även den starkast etablerade och övervakade norm/kultur. All vår erfarenhet från sådana fall visar dock att den övervägande delen av de svenska företagen har den etiska kompassen så väl kalibrerad och har alla tänkbara rutiner, etiska normer och processer så väl etablerade och implementerade att det, erfarenhetsmässigt säkerställt, går att övertyga en kinesisk åklagare om att det inte rör sig om "systemfel" eller låga etiska standards hos företagen, inte heller brister i övervakning och efterlevnad av de system som etablerats. Istället beror det på avvikelser från etablerade standards/normer som individer gjort sig skyldiga till, något som inte ska läggas företagen till last.

Det är viktigt för det svenska näringslivet med affärer i Kina att den mediala vrånbilden rättas till och att man inte lämnas med en felaktig uppfattning som bygger på enskilda intervjuer med näringsidkare som inte utgör ett representativt urval av den stora grupp svenska företag som gör affärer i och med Kina på kommersiella och etiska villkor som vi har anledning att vara stolta över – inte skämmas för.

Några avslutande observationer. Det lackar snart mot jul. Kinas första Nobelpristagare i litteratur Mo Yan kommer till Sverige och har lärt sig dansa för att kunna hänga med vid Nobelmiddagen. Sweden-China Trade Councils, SCTC, styrelse samlas däremot i Göteborg där vi kommer att bland annat stämma av hur väl vi tycker oss ha levererat medlemsvärde till er. Diskussionerna kommer att kretsa kring frågan "vem är SCTC?" det vill säga vilken magkänsla har ni när man säger SCTC?

Vi återkommer efter mötet, förhoppningsvis genom konkreta frågor till alla medlemmar för att kunna fånga upp just denna magkänsla och därigenom hjälpa till att etablera en identitet för SCTC som alla kan spegla sig i och vara tilltalad av.

KinaNytt november 2012

Thomas Lagerqvist
ordforande@sctc.se

Nya Medlemmar

SWEDEN-CHINA TRADE COUNCIL hälsar följande nya medlemmar välkomna i nätverket:

AD company är en av Sveriges äldsta importörer av profilprodukter. Över 1 000 återförsäljare i Sverige representerar företagets produktområden: AD carry (väskor, kassar), AD cap (kepsar, mössor), AD brella (paraplyer), AD care (reflex-, brand-, förstahjälpenprodukter) och AD work (kontor, konferens). Samarbetet med producenter i Kina sträcker sig tillbaka till 1960-talet. Historik som möjliggör specialimport av helt kundunika produkter. Genom CSR-system och kontinuerliga fabriksbesök vill AD company verka för trygga och säkra leveranser i alla led.

AD company Sweden AB
Box 3039
550 03 Jönköping
Tel: +46 36 18 85 85
www.adcompany.se

Jan Hedenborn

Kontaktperson:
Jan Hedenborn, vd
jan@adcompany.se

A-Management AB har i över 20 år bedrivit konsultverksamhet inom företagsledning. Sedan fem år är emellertid företaget endast bas för sökprocesser av intressanta företag i Skandinavien för samverkan, M&A med företag i Kina. Partner i Kina är

Sino Nova Investment Ltd. HK, där vi är minoritetsägare. Ett bra nätverk har utvecklats både inom politiken och i finanssektorn. Både privata och statliga. Ett annat spännande område där Göran Adenskog är verksam i är CAMO Consulting Ltd. I den 12:e fem-årsplanen har även kultursektorn prioriterats som betydelsefull sektor för affärsutveckling, tillväxt och social utveckling. Management kapacitet saknas när institutionerna ska stå på egna ben inför 2016. Vi erbjuder managementstöd i samarbete med den finska organisationen Cultural Gateway Finland, CGF. För närvarande slutförs förhandlingar för att driva en befintlig teater i Kina i 10 år.

A-Management AB
Oddfellowvägen 53
127 32 Skärholmen
Tel: +46 70 750 23 12
www.a-man.se

Göran Adenskog

Kontaktperson:
Göran Adenskog, vd
aden@a-man.se

Clean Ship Scandinavia grundades i augusti 2011 för att assistera rederier, fartygsdesigners och varv i deras arbete med att hitta hållbara lösningar för att uppfylla gällande och framtida regelverk, men även för att öka förståelsen för miljösystem ombord på fartyg. Företagets grundare har många års erfa-

renhet av miljöarbete och systemutveckling inom marin och offshore. Företaget är beläget i Skärhamn, ett samhälle som historiskt har starka band till sjöfarten.

Clean Ship Scandinavia AB
Södra Hamnen 31
471 32 Skärhamn
Tel: +46 736 79 13 99
www.cleanship.se

Niclas Karlsson

Kontaktperson:
Niclas Karlsson, vd
niclas@cleanship.se

Eastrunner Sweden AB erbjuder professionella konsulttjänster i Kina. Vi har en lång och gedigen erfarenhet inom affärsutveckling, marknadsetablering, produktion, kvalitet inspektioner, sourcing och projektledning i Kina. Med lokal närvaro i Hongkong, Kanton och Sverige har vi en unik position för ditt företag. Vårt kontaktnät och vår erfarenhet hjälper er att öppna dörrar för nya affärsmöjligheter.

Eastrunner Sweden AB
Salagatan 29 A
753 30 Uppsala
Tel: +46 735 333 555,
+852 8192 7170

Room 813, 8/F
Hollywood Plaza,
610 Nathan Road, Kowloon.
Hong Kong
www.eastrunner.com

Josef Widström

Kontaktperson:
Josef Widström
josef.widstrom@eastrunner.com

På **Stockholmsmässan** finns alla viktiga ingredienser för ett lyckat evenemang. Med gedigen erfarenhet och den modernaste tekniken ger vi varje år över en miljon människor möjlighet att bygga relationer, öka sina kunskaper och få nya idéer. Vi har kompetensen att ta emot allt från 30 till 30 000 personer och vårt mål är att de allihop ska gå härifrån fyllda av inspiration.

Med 112 000 kvm (varav 70 000 kvm utställningsyta) och 76 konferensrum och 11 fasta restauranger är Stockholmsmässan en mötesplats i världsklass.

Stockholmsmässan
125 80 Stockholm
Besöksadress: Mässvägen 1
Älvsjö
+46 8 749 41 00
www.stockholmsmassan.se

Göran Ekberg

Kontaktperson:
Göran Ekberg, International Relations Manager
goran.ekberg@stockholmsmassan.se

Svenska Mässan/Gothia Towers Framgångsrika möten sedan 1918 Sveriges första mäsä, Svenska Mässan, invigdes år 1918 av Hans Majestät Konungen Gustav V. Mycket har hänt i utvecklingen sedan dess och idag kan vi erbjuda:

- En högmodern, miljödiplomerad mötesanläggning med 50 konferenslokaler och 9 mässhallar.
- Centralt belägen event- och kongressanläggning med allt inom gångavstånd i Göteborg.
- Fem restauranger, festvåningar och bankettmöjligheter för 2–6 500 personer.
- Hotell Gothia Towers med 704 förstklassiga hotellrum.

I januari 2015 kommer hotell Gothia Towers tredje torn vara färdigbyggt. Hotellet kommer då erbjuda totalt 1 200 rum, en festvåning för 300 personer på 29:e våningen och 4 nya restauranger. Det befintliga East Tower kommer byggas på med 6 våningar och kommer bland annat erbjuda en wellnessavdelning med en utskjutande pool 49 meter över marken samt ett flertal nya möteslokaler i olika storlekar.

Välkommen till oss - tillsammans skapar vi oförglömliga möten.

Svenska Mässan/Gothia Towers
Mässans gata/Korsvägen
412 94 Göteborg
+46 31 708 80 00
www.svenskamassan.se

Martin Kurzwelly

Kontaktperson:
Martin Kurzwelly,
Business Area Manager
Congresses & Events

E-mail: martin.kurzwelly@svenskamassan.se

Wasa Nordic Management AB är ett konsultföretag med fokus på att erbjuda högkvalitativa företagstjänster för företag i Skandinavien och i Kina. Vi arbetar som en bro som förenar människor och företag mellan öst och väst. Under åren har vi tillhandahållit tjänster för våra kunder från ministerier, internationella företag till nya företag från både Kina och de skandinaviska länderna. Vi hjälper dem att söka affärsmöjligheter på båda sidor.

Vårt moderbolag, China International Travel Service, grundades 1982 och är ett av de mest prestigefulla och pålitliga företagen i turistbranschen i Kina. Bolaget innehar IATA intyg om yrkesmässig resebyrå.

Wasa Nordic Management AB
Råsundavägen 175
169 36 Solna
Tel: +46 8 517 82 688
www.wasanordic.se

Kai Li

Kontaktperson:
Kai Li, styrelseledamot
info@wasanordic.se

FRÅN
SWEDEN-CHINA TRADE
COUNCILS KANSLI

Kina exklusive Hongkong

Statistik januari–oktober 2012

BNP ÖKADE MED 7,7 procent under årets första tio månader och industriproduktionen ökade med 10 procent. De förverkligade utländska direktinvesteringarna minskade med 3,4 procent. Exporten ökade med 7,8 procent (exporten

uppgick totalt till 1 670,9 miljarder dollar) och importen ökade med 4,6 procent (importen uppgick till ett värde av 1 490,7 dollar). Den sista september 2012 var valutareserven 3 290 miljarder dollar.

(Källa: HKTDC)

Major Economic Indicators	2011		Jan–Oct 2012	
	Value	Growth (%)	Value	Growth (%)
Area (sq km, mn)	9.6		9.6	
Population (mn)	1,347.4		1,347.4	
Gross Domestic Product (RMB bn)	47,288.2	9.3 ¹	35,348.0 ³	7.7 ¹
Urban Per Capita Disposable Income (RMB)	21,810	8.4 ¹	18,427 ³	9.8 ¹
Rural Per Capita Disposable Income (RMB)	6,977	11.4 ¹	6,778 ³	12.3 ¹
Fixed Assets Investment ² (RMB bn)	30,193.3	23.8	29,254.2	20.7
Added-Value of Industrial Output ⁴ (RMB bn)		13.9 ¹		10.0 ¹
Consumer Goods Retail Sales (RMB bn)	18,391.9	17.1	16,835.6	14.1
Consumer Price Index		5.4		2.7
Exports (US\$ bn)	1,898.6	20.3	1,670.9	7.8
Imports (US\$ bn)	1,743.5	24.9	1,490.7	4.6
Trade Surplus (US\$ bn)	+155.1		180.2	
Utilised Foreign Direct Investment (US\$ bn)	116.0	9.7	75.0 ³	–3.4
Foreign Currency Reserves (US\$ bn)	3,181.1	11.7	3,290 ³	2.8

Note: ¹ Real growth ² Urban investments in fixed assets ³ Jan–Sep 2012 ⁴ All state-owned and other types of enterprises with annual sales over RMB 20 million. Sources: The National Bureau of Statistics, Ministry of Commerce, and General Administration of Customs.

Medlemmarna presenterar sig

I Sweden-China Trade Councils nya serie Medlemspresentationer har tre medlemsföretag hittills presenterat sig vid möten denna höst.

Först ut var **Lindhals advokatbyrå**, där konsulten Mattias Bergman på Springtime berättade hur han bistått Lindhals som samordnare åt elbilsföretaget Nevs i dess köp av Saabs konkursbo. Enligt Mattias Bergman var en av orsakerna till att Nevs fick köpa Saab att bolaget är registrerat i Jungfruöarna och baserat i Hongkong. Därmed behövde Nevs inget tillstånd från Kinas regering för affären.

Advokaten Binxue Sang vid advokatfirman Jun He i Shanghai gick igenom olika alternativ för utländska företag vid investeringar och bolagsbildningar i Kina. Enligt honom uppgick de ackumulerade svenska investeringarna i Kina till 2,3 miljarder dollar 2010.

Nästa bolag var **Air China**, vars Sverigechef Lennart Häggström berättade om den explosiva utvecklingen på Kinas flygmarknad. Enligt vissa framtidsvisioner väntas kinesiska flygbolag beställa 6 000 nya flygplan fram till år 2030.

Air China går med hög vinst och har nu över 450 flygplan, en flotta som växer snabbt. Men Air Chinas expansion bromsas av att Boeing och Airbus inte hinner leverera nya plan tillräckligt

snabbt. Det har bland annat försenat planerna att öppna en linje mellan Köpenhamn och Peking, uppgav Lennart Häggström som också sade att preliminära samtal pågår om samarbete med flera flygbolag i Östersjöområdet.

Kristina Sandklef, makroekonom hos fondförvaltaren **East Capital** gav åhörarna en insiktsfull bild av varför Kina är ett land att investera i på sikt och sin syn på den politiska utveckling som följer efter den nyligen avslutade partikongressen. Trots den avslagna takten i den ekonomiska tillväxten, kommer Kina under de närmast åren ligga på en tillväxt om cirka sju procent. Den tidigare höga tillväxten om tio procent och mer per år, är inte hållbar i längden, slog Kristina Sandklef fast. Att Kina måste växla om till en mer konsumtionsdriven ekonomi är ett faktum. I takt med att befolkningen strömmar till städerna behövs fler satsningar på infrastruktur, där också bättre utbildad arbetskraft finns som hjälper Kina upp i värdekedjan.

Den 4 december är det dags för **Global Citizen** att presentera sig vid ett frukostmöte i Stockholm.

CHONGQING | HONGKONG | PEKING | SHANGHAI

27 FLYG PER VECKA TILL KINA

Finnair har öppnat den första nonstop-linjen från Europa till Chongqing. Upptäck den snabba vägen mellan Europa och Asien. Vi har nöjet att välkomna dig ombord från Stockholm, Göteborg, Norrköping och Köpenhamn. Boka din resa idag på finnair.se

FINNAIR
DESIGNED FOR YOU

Här är männen som styr Kina de närmaste fem åren, från vänster; Zhang Gaoli, Liu Yunshan, Zhang Dejiang, Xi Jinping, Li Keqiang, Yu Zhengsheng och Wang Qishan. Foto: Vincent Yu/AP Photo/Scanpix

ANALYS

Partikongressen väljer oväntade kandidater

'Mystisk' Xi Jinping tyst om socialismen

Som generationsväxling får den nyss avslutade kinesiska partikongressen nätt och jämt godkänt – i alla fall om vi ser till den innersta maktkärnan som nu fått några medlemmar som redan närmar sig de 70. Försiktighet präglar urvalet och många av de nya räknas som motståndare till politiska reformer.

Men nye partichefen Xi Jinping har redan fått folk att höja på ögonbrynen.

ANALYS AV GÖRAN LEIJONHUFVUD, goran@lionhead.se

EN OVÄNTAD HUVUDEFIGUR på kongressen var den 86-åriga före partiledaren och presidenten Jiang Zemin som dök upp som gubben ur lådan och verkar ha varit den som framför allt registrerade tillsättningsarna. Han har sett till att hans anhängare dominerar bland de sju medlemmarna i den nya versionen av maktkärnan, politbyråns ständiga utskott.

Om det betyder att det blir samma politik som under hans tid som partichef 1989-2002 så kan vi vänta oss fortsatt ekonomisk och finansiell liberalisering och en positiv inställning till handel och utländska investeringar.

Men Jiang Zemins era präglades också av växande klyftor mellan östkusten och inlandet och mellan stadsbor och landsortsbör. Han flörtade ogenerat med de nyrika företagen och bjöd in dem i partiet, liksom han stöttade den växande medelklassen i städerna.

Grusade förhoppningar

När duon Hu Jintao och Wen Jiabao tillträdde för tio år sedan väckte de förhoppningar om en politik som skulle korrigera den växande obalansen och ta hand om även efterslätrarna. Likaså trodde många att de skulle förbättra välfärden

eftersom sjukvårdsförmåner och pensioner blivit gradvis sämre.

Det fanns också en del hopp om politiska reformer och det var framför allt Wen Jiabao som ofta pratade om det. Men det kom aldrig någonting ut av hans djärva uttalanden. Han har visserligen fortfarande tre månader kvar som premiärminister till vårens folkkongress, men numera väntar sig ingen något genombrott från det hållet.

Många kineser är ganska besvikna när de summerar epoken Hu-Wen. Det framgår av debattsajter och bloggar på internet. Det framgår också i kommentarer av akademiker som Liu Junning, statsvetare vid Institutet för kinesisk kultur som sorterar under kulturministeriet. I en kommentar till att Hu Jintao helt avvisat parlamentarisk demokrati för Kina säger han:

”Vi har sett ett förlorat årtionde under Hu Jintaos styre, då utmaningarna i vissa fall har trappats upp till fullständiga kriser. I det avseendet ger jag honom underbetyg.”

Avstånd från folket

Till och med en professor på partihögskolan, Wu Hui, är mycket kritisk till det rådande politiska klimatet som bland annat visat sig i ett ointresse för partikongressen bland vanligt folk. Han säger:

”Partiet och partimedlemmarna håller sig på avstånd från folket, som ska vara deras maktbas. Vanliga kineser får inte välja några ledare annat än på bynivå, så därför känner de sig inte delaktiga.”

Många kan sakna politiska reformer, men missnöjet är större när det gäller bristen på sociala reformer – även om Hu Jintao och Wen Jiabao tagit ett par initiativ inom sjukvård och pensioner.

En sak är säker: allra mest missnöjda är kineserna med hur korruptionen ökat de senaste åren. Det handlar inte bara om hur höga ledare samlar på sig orimliga förmögenheter och fördelar. Det är saker som vanligt folk stöter på i sin vardag, som när de går till doktorn, när de ska ha tillstånd eller när de jagar en bostad.

Därför var Hu Jintao tvungen att gå ut lite hårdare mot korruptionen än vanligt i sitt tal när han öppnade kongressen. Men några konkreta förslag till åtgärder kom inte fram under mötet. Det mest intressanta är väl att kongressen tillsatte en så handlingskraftig man som Wang Qishan att leda disciplinkommittén, som är det organ som framför allt ska bekämpa mutor och mygel.

För många skandaler

En korruptionsskandal i våras försvagade Hu Jintaos ställning inför partikongressen och bidrog till att han inte kunde få in sina sympatisörer i partitoppen som han hoppats. I en kvaddad Ferrari återfanns

Ling Gu, sonen till president Hu Jintaos närmaste medarbetare Ling Jihua. Där var också två unga kvinnor. Ling Gu var död och kvinnorna svårt skadade. Alla tre i bilen var nakna eller halvnakna, så någon form av sexlek tycks ha bidragit till olyckan.

Hur kunde den unge Ling Gu ha råd med en bil för motsvarande sex miljoner kronor? Kraschen skadade Hu Jintaos rykte som en ledare som inte associeras med korruption i sin närhet. Den kom ovanpå den totala politiska kraschen för Bo Xilai, den uppåtskrivande partichefen i Chongqing. Han försvann i virvelstorm av korruption, mord och försök till avhopp, allt involverande hans familj och allra närmaste medarbetare.

Aura av mystik

Utan dessa omskakande händelser hade troligen ett par kända yngre ekonomiskt och politiskt reformvänliga krafter kommit in i ständiga utskottet.

Men bara för att Jiang Zemin åter stärkt sitt inflytande bör vi inte vänta oss att den nya ledningen helt enkelt ska kopiera hans linje. Förutsättningsarna är ändå nya.

Det är inte lätt att förutsäga hur Xi Jinping kommer att agera. Han har varit mycket noga med att ligga lågt och inte blotta sig under de fem åren sedan han blev invald i ständiga utskottet och inofficiellt utpekad som blivande partichef och president. Han har nästan omgivit sig med en aura av mystik.

Lite vägledning kan vi få om vi tittar i hans biografi (se särskild artikel). Mesta tiden har han lett provinser eller städer som är kända som mycket företagervänliga. Och hans egen far var drivande i att öppna de ekonomiska frizonerna i början av 1980-talet.

Men han har också erfarenheter från fattigare platser och har visat ett socialt samvete.

Med tanke på hur få indikationer han givit i sina uttalanden de senaste åren, var hans första ord som nyvald partichef häromdagen mycket intressanta.

Överglänser Hu Jintao

I direktsändning inför Kinas och världens tevepublik och med en pondus och en utstrålning som lätt överglänser den tillknäppte företrädaren Hu Jintao, sade han bland annat:

”Vårt folk älskar livet och hoppas på bättre utbildning, tryggare jobb, mer tillfredsställelse inkomster, tryggare social välfärd, bättre boendevillkor och bättre miljö... Vårt mål är att leva upp till folkets förhoppningar om ett bättre liv.”

Med andra ord visade den nye ledaren att han förstått vilka frågor som ligger medborgarna närmast hjärtat. Det är djärvt av honom att tända förhoppningar liknande dem som Hu och Wen

- Kinas kommunistiska parti håller kongress vart femte år. Det är ett av världens äldsta kommunistpartier och det som suttit längst vid makten, sedan 1949.
- I praktiken är Kina en enpartistat även om det också finns åtta små stödpartier.
- Kongressen i november var den 18:e sedan partiet grundades i Shanghai 1921.
- Kongressens 2 270 delegater valde en ny centralkommitté med 205 medlemmar, en politbyrå med 25 medlemmar, samt politbyråns ständiga utskott med 7 medlemmar. Utskottet är Kinas innersta maktkärna.
- Medelåldern i ständiga utskottet höjdes från 62,1 år till 63,4 år.
- Partiet har 82 miljoner medlemmar på en befolkning på över 1,3 miljarder invånare.
- Centralkommittén har 171 suppleanter ("alternate members").

FAKTA

uppmuntrade för tio år sedan och som sedan lett till besvikelse när de inte infriats.

Inte oväntat uppehöll sig Xi Jinping länge vid hur nödvändigt det är att bekämpa korruption och byråkrati.

Men minst lika intressant var vad den nye ledaren inte sade. Han utelämnade helt alla referenser till socialism, kommunism eller marxism-leninism – och det är något nytt att de begreppen saknas i ett högtidstal.

Nationens storhet

Inte heller nämnde Xi Jinping konceptet ”vetenskaplig utveckling”. Det senare var Hu Jintaos bidrag till ”socialismen med kinesiska förtecken” och något som den avgående partichefen kämpade hårt för att få in i partistadgan som ett sorts tröstpris.

Desto mer talade Xi Jinping om ”den kinesiska nationens storhet” och att den skulle få en pånyttfödelse.

Om vi granskar de sju männen i nya partitoppen är det slående att fyra av dem har examen som ekonomer eller har forskat i ekonomiska processer. Det är en stor kontrast till de teknokrater som dominerat under ständiga utskottets två senaste femårsperioder.

Vi kan också se att fyra av de sju är så kallade arvprinsar, deras fäder har haft höga poster i parti och regering. De har fötts in i maktsfären, men åtminstone Xi Jinping var mycket noga med att skaffa sig egna intryck på gräsrotsnivå. Att de fyra alla är arvprinsar betyder inte nödvändigtvis att de bildar en klick i utskottet. Men det säger något om kommunistpartiet som ett privilegierat skikt.

Vi kan dessutom konstatera att fyra av de sju har nära band med den kinesiska politikens nye grand old man, Jiang Zemin.

Inga kvinnor

Däremot lyser kvinnorna med sin frånvaro i ständiga utskottet, de anses uppenbarligen fortfarande inte mogna att ta ett ansvar för nationen eller partiet på toppnivå. Det gick visserligen ett rykte om att det var dags för Liu Yandong, ansvarig för kontakterna med grupper utanför kommunistpartiet, att ta plats i ständiga utskottet. Men sju platser var tydligen inte tillräckligt många för att kunna inkludera en kvinna.

Vid de två närmast föregående generationsskiftena i högsta ledningen har den avgående ledaren stannat kvar i ett eller två år som ordförande i militärkommissionen, det vill säga i praktiken överbefälhavare. Arrangemanget garanterade den avgående politikern fortsatt inflytande och skapade en sorts kontinuitet, men var samtidigt komplicerat.

Denna gång tar Xi Jinping över den posten direkt och får ett rent bord, medan Hu Jintao lämnar även militärkommissionen. Vi vet inte om initiativet kom från Hu Jintao i en bugning åt moderna metoder för att underlätta övergången – eller om han tvingades till det eller bara var trött.

Ytterligare en fråga som vi inte har fått svar på ännu är varför presentationen av nya partitoppen blev försenad med 45 minuter i en politisk kultur där alla formella möten börjar på sekunden. Det går rykten om att det rädde oenighet in i det sista eller att någon var vid dålig hälsa.

Men det vore inte Kina om det inte fanns några politiska mysterier kvar.

Kinas nya partitopp i officiell rangordning

XI JINPING

Kinas nye ledare är 59 år gammal och har breda erfarenheter, men tonvikten ligger på de mest företagarvänliga provinserna och städerna. Han har beskrivits som ”entreprenörernas och den uppstigande medelklassens favorit”.

Han valdes programenligt till

ny partichef på den just avslutade kongressen i kommunistpartiet. I mars är det meningen att nationella folkkongressen ska utse honom till Kinas president efter Hu Jintao. Därmed är maktskiftet fullbordat.

Han kommer från en familj med revolutionär bakgrund. Fadern Xi Zhongxun var en gerillaveteran med meriter från det inbördeskrig som ledde till att kommunistpartiet tog makten 1949. Han blev så småningom vice premiärminister.

Den äldre Xi uppges av många ha varit den som på 1980-talet övertalade Deng Xiaoping att skapa de ekonomiska frizonerna och

fördjupa de marknadsekonomiska reformerna. Han spelade alltså en viktig roll i den historiska förvandlingen av det moderna Kina.

Sonen Xi Jinping var sedan verksam i företagarprouverna Fujian och Zhejiang under några av sina formative år. I Zhejiang svarar den privata sektorn för 90 procent av sysselsättningen. Under sin tid som partichef där var Xi Jinping mycket aktiv i att rekrytera tusentals affärsmän som partimedlemmar.

Som så kallat kaderbarn hade Xi Jinping i stora delar en privilegierad och skyddad uppväxt. Kineserna talar om prinspartiet,

taizi dang, det vill säga politiker med inflytelserika föräldrar.

Men Xi Jinping har också gått igenom svåra prövningar. Hans far blev en av de främsta måltavlorna för rödgardisternas attacker under kulturrevolutionen 1966–76. Den unge Xi tvingades under en lång period delta i dagliga kampmöten och läsa upp fördömanden av sin far. ”Obegripligt, men sådant gör att man mognar tidigare”, sade han senare.

I tre år under kulturrevolutionen var Xi Jinping förvisad till några avlägsna byar vid kanten av öknen i provinsen Shaanxi. Där fick han arbeta i jordbruket, köra traktor och fungera som så kallad barfotaläkare, det vill säga snabbutbildad sjukvårdare.

Tack vare familjens goda förbindelser kunde han så småningom återuppta sin utbildning till kemiingenjör vid det berömda Tsinghua-universitetet.

Karriären i partiet och förvaltningen började på bästa sätt. 1979 blev han assistent till vice premiärministern tillika försvarsministern Geng Biao, ett jobb som gav honom många viktiga kontakter.

Under en längre period på olika poster i Fujian gjorde han nya lärospår. Som vice borgmästare i Xiamen, en av de nya frizonerna, blev han så omtyckt att han blev vald till borgmästare i strid med den kandidat som partiledningen i Peking hade bestämt sig för. På inrådan av sin far drog sig då Xi Jinping tillbaka utan att gny, ett disciplinprov som troligen gagnat hans partikarriär.

Han fick ett anseende som är lig, omutlig och effektiv. Åren som framgångsrik partichef i Zhejiang gjorde att Hu Jintao och förre presidenten Jiang Zemin kallade på honom när det var kris i Shanghai. Stadens partichef hade fått sparken i en korruptionshärva och nu behövdes en pålitlig kraft.

Den definitiva bekräftelsen på att Xi Jinping var ämnad för större uppgifter kom när han valdes in i politbyråns ständiga utskott på kongressen 2007. Han fick samtidigt det viktiga jobbet som chef för partisekretariatet.

LI KEQIANG

57 år. Har examina i både juridik och ekonomi och bryter således mönstret med enbart teknokrater i högsta ledningen. Gjorde karriär i ungdomsförbundet och står den avgående ledaren Hu Jintao nära. Var Hus kandidat till posten som partichef, men nu väntas han i stället bli premiärminister på folkkongressen i mars nästa år.

ZHANG DEJIANG

66 år. Ekonom med examen från Nordkorea. Har visat hårda nypor i sitt sätt att lösa sociala kriser. Har länge stått nära förre presidenten Jiang Zemin. Fick rycka in som partichef i Chongqing när föregångaren Bo Xilai fick sparken för korruption och möjlig inblandning i en mordkomplot.

YU ZHENGSHENG

67 år. Utbildad till raketingenjör. Har anor till en adelsfamilj under den sista kejsardynastin. Har nära band till forne ledaren Deng Xiaopings familj och till förre presidenten Jiang Zemin. Är partichef i Shanghai.

LIU YUNSHAN

65 år. Propagandachef och nitisk överste censor som troget tjänat den avgående partichefen Hu Jintao. Började sin bana som lärare och journalist. Har lett internationaliseringen av kinesiska medier som tevebolaget och China Daily och organiserat Konfuciusinstituten utomlands.

WANG QISHAN

64 år. Var forskare med inriktning på landsbygdens ekonomiska reformer innan han kom ut i bankvärlden. Gjorde sedan karriär som ekonomisk reformledare och har goda kontakter med politiker och affärsmän i väst. Med sitt orädda och direkta sätt anlitas han också som krishanterare och ska nu leda partiets disciplinkommitté, som måste ta itu med korruptionen och rättsröten för att försöka återupprätta partiets rykte.

ZHANG GAOLI

66 år. Har examen som ekonom och många erfarenheter som administratör av tillväxtområdena längs östkusten, senast som partichef i Tianjin. Tar över från Wang Qishan som förste vice premiärminister med ansvar för ekonomin. Står nye partichefen Xi Jinping nära och har även band med nestorn Jiang Zemin.

Peter Lennhag om de svenska företagens utmaningar:

Kina måste ingå i en global strategi

Många svenska bolag är dåligt förberedda på de närmaste årens utmaningar i Kina. Konkurrensen och prispressen ökar. Samtidigt lägger Peking om strukturen i sin ekonomi från investeringar och infrastruktur till konsumtion. Det drabbar många tillverkande företag.

AV AGNETA ENGQVIST, agneta@engqvist.cn

”SKF HADE NEGATIV tillväxt redan i fjol. Samma sak kommer att hända andra svenska bolag i år och framöver. Vi kommer att se det i april när boksluten för 2012 kommer ut”, säger Peter Lennhag. Han är vd för Asia Pacific Executive Advisors, konsult specialiserad på Stilla-havets region sedan 30 år.

Samtidigt som han slår larm, föreslår han nya strategier och identifierar fem sektorer med stark tillväxt de närmaste tio åren.

I dag svarar investeringar i fasta tillgångar för hälften av Kinas BNP och konsumtionen för en tredjedel. Men betydelsen av de senaste årens stödpaket minskar och Peter Lennhag säger att de närmaste fem åren vill Kinas regering försöka befästa övergången till en ekonomi som alltmer uppmantrar hushållens konsumtion.

”Ett bra exempel är hur mycket kineserna spenderade under ledigheten kring nationaldagen den första oktober i år. Då kunde vi se hur konsumtionen är på väg att bli den nya tillväxtmotorn. Inkomsterna från den inhemska turismen ökade med 44 procent jämfört med samma vecka 2011”, säger Peter Lennhag.

Han påpekar att 2020 väntas Kinas storstäder ha 400 miljoner konsumenter med relativt bra inkomster, det vill säga en årsinkomst över 106 000 yuan, grovt detsamma i kronor. De utgör då hälften av landets stadsbefolkning jämfört med sex procent i dag.

När investeringarnas andel sjunker kommer de svenska industriföretagen som inte hunnit eller velat etablera sig ordentligt i Kina att bli lidande, däribland några av de största på Stockholmsbörsen, tror Peter Lennhag.

”Om du misslyckas i Kina, så kan inte ens alla de andra utvecklingsmarknaderna i Stilla-havets region tillsammans kompensera det.”

En av Peter Lennhags käpphästar är att företag som vill fortsätta att vara globala måste öka sin närvaro i Asien. Det är den region som i dag svarar för 38 procent av världsekonomin – eller 50 procent 2030.

Andra orosmoln för de svenska bolagen i Kina är den snabbt ökande konkurrensen från kinesiska företag, både på den kinesiska och på den globala marknaden.

I många sektorer har kinesiska bolag erövrat 70–90 procent av hemmamarknaden och de utländska företagen får nöja sig med att slåss om resten. Dessutom blir kinesiska bolag alltmer globala när de försöker kompensera uppbromsningen av investeringar i infrastruktur på hemmaplan. Detta leder till skärpt priskonkurrens även på andra marknader än Kina för många svenska och andra bolag.

”Därför måste våra svenska företag jaga kostnadsfördelar genom att både utveckla och

Foto: Lertporn Arayakosol

Det andra slaget

Peter Lennhag vill att företagen ska uppmärksamma centrala och västra Kina: ”Där finns 800 miljoner människor som börjar öka sin köpkraft. Det andra slaget om Kina kommer att stå där. De senaste 15 åren har de flesta företagen varit inriktade på de 500 miljoner kineserna i Kinas kustområden.”

tillverka mer i Kina, även för export till andra länder. Kina måste inkluderas i en global strategi. Siemens är ett företag som lyckats bra med detta”, säger Peter Lennhag.

Han anser att alltför många företag hänger kvar i en föråldrad exportmodell där de försöker sälja samma produkt i olika länder. De skulle ofta behöva skraddarsy produkten för Kina och andra marknader. Affärsmodellen måste möjliggöra en mer kundanpassad, mindre standardiserad produktion från platser med låga kostnader.

Motstånd i hemmaorganisationen

”Alla steg i värdekedjan bör göras där det är billigast. Det är mer komplext än att bara säga att tillverkningen ska ske i Kina för det är inte så för alla. Tyvärr finns det ett stort motstånd i hemmaorganisationen i många bolag.”

Peter Lennhag ser fantastiska möjligheter att göra mer affärer med de snabbast växande kinesiska bolagen.

”Det handlar om ett hundratal företag som jag kallar Kinas nya globala utmanare. Svenska bolagschefer borde snarast sätta sig ner och identifiera de framtida vinnarna i Kina och fråga sig vilka de skulle kunna samarbeta med”, tycker Peter Lennhag.

Fem framtidssektorer

Det senaste nyhetsbrevet från Asia Pacific Executive Advisors pekar ut fem framtidssektorer som kan vara intressanta när Kina växer till att bli världens största ekonomi under de närmaste tio åren:

- Konsumentprodukter som livsmedel, kläder och hushållsvaror. Här kan företag som Ikea och H&M bli vinnare.
- Hälsovård svarar i dag för bara 4,6 procent av BNP. Andelen väntas växa till 7–8 procent. Elekta ligger bra till.
- Utbildning upptar i dag bara 4 procent av BNP, men kan lätt öka till 6–7 procent tack vare kinesernas kunskapsörst och vilja att skaffa sig fördelar i karriärstriderna. EF borde kunna fortsätta att tjäna på detta.
- Resor och turism. Antalet kineser med en livsstil som inkluderar utlandsresor, inklusive Hongkong och Macao, väntas öka från 50 till 100 miljoner. Detaljer i Europa vinner på detta, eftersom redan 19 procent av kinesiska långresenärer besöker vår kontinent.
- Miljövård. Kinas måste ta itu med sina farliga föroreningar. Företag med lösningar för ren teknologi (clean-tech) bör kunna dra nytta av stora investeringar inom detta område.

Alla steg i värdekedjan bör göras där det är billigast. Det är mer komplext än att bara säga att tillverkningen ska ske i Kina...

Peter Lennhag,

grundare och vd för konsultbolaget Asia Pacific Executive Advisors.

Ålder: 58 år.

Bor: Delar sin tid mellan familjens lägenhet i St. Moritz i Schweiz och hus i Porto Cervo på Sardinien när han inte är i Asien.

Familj: Hustrun Mabel från Singapore, dottern Isabella, 20 år, som studerar ekonomi på Bocconi universitetet i Milano.

Studier: Studerat ekonomi vid Stockholms universitet.

Karriär: Efter många år i ledande position på Boston Consulting Group (BCG) i Asien startade han Asia Pacific Executive Advisors Ltd år 1996. Har tidigare också arbetat på Ikea och varit vd för ett tradingbolag i Singapore där han bodde 1982–86 samt 1991–96.

Erfarenhet i Kina: Besökte Kina första gången 1983 och tillbringar nu minst tio dagar per månad där och har arbetat i 40 av landets städer. Är också rådgivare åt kinesiska bolag som vill bli internationella.

Kopplar av med: På vintern skidåkning i St. Moritz och på sommaren på havet eller med tidiga morgonpromenader på stränderna i Porto Cervo.

Läser just nu: ”The Facebook Era” av Clara Shih och ”The \$10 Trillion Prize – Captivating the Newly Affluent in China and India” utgiven av BCG.

Favoritplatser i Asien: Restaurangen Roku Roku på hotell Grand Hyatt i Tokyo, Park Hyatt i Peking och den gyllene pagoden i Rangoon i Burma.

Mejladress: peterlennhag@me.com

Asia Pacific Executive Advisors Ltd startades 1996 av Peter Lennhag. Hjälper företag med tillväxtstrategier i Asien samt med rekrytering av seniora asiater till ledande befattningar. Bland uppdragsgivarna märks sex av Stockholmsbörsens tolv största industriföretag.

FAKTA

Korruption enligt Wikipedia: Missbruk av ämbete eller annan förtroendeställning till egen vinning, främst genom tagande av mutor eller givande av mutor (bestickning). På grund av korruption kan det uppstå ineffektivitet och rättsosäkerheter i system varför samhället genom lagstiftning söker att förebygga detta.

Korruption kan också definieras från "utbudssidan": Korruption är att genom erbjudanden, tjänster, pengar, hot eller tvång för egen eller andras vinning påverka utfallet av ett beslut, mot gällande regler och lagar.

Korruption inkluderar även mutor, utpressning, svågerpolitik, nepotism, beskyddarverksamhet, mygel och förskingring.

Korruption enligt Nationalencyklopedin: (latin corru'ptio 'fördärvat tillstånd', 'förfall', 'bestickning', av corru'mpo 'fördärva', 'försöra', 'vanställa'), missbruk av förtroendeställning till egen vinning, främst genom tagande av mutor. Den svenska brottsbalken innehåller straffbestämmelser om korruptionsbrotten bestickning, som är givarens brott, och mutbrott, som är mottagarens brott.

Ingen vill se. Ingen vill höra. Och få vill tala öppet om korruptionen i Kina. Säkerhetskonsulten Lars-Åke Severin, Sveriges mest erfarna i Kina, säger: "Det är fel att säga att alla svenska företag här är korrupta, men alla har ändå ont av korruptionen." När de svenska och utländska företagen i Kina får svårigheter kan de inte räkna med stöd från polis eller domstolar. Rättsväsendet fungerar bara i vissa delar, konstaterar han. Foto: Istockphoto

Problem i Kina ska inte enbart skötas lokalt:

Korruption en fråga för koncernledningen

Mutkrav och andra problem som svenska bolag kan möta i Kina måste vara en strategisk fråga för koncernledningen hemma. Det är inte något som det lokala bolaget i Kina ska sköta ensamt, säger säkerhetskonsulten Lars-Åke Severin. KinaNytt har undersökt hur svenska företag kan agera när de möter korruptionen i Kina.

AV AGNETA ENGQVIST, agneta@engqvist.se

KORRUPTIONEN dominerade kommunistpartiets just avslutade möte i Peking. Efter skandalerna kring den politiska megastjärnan Bo Xilai och andra höga ledare är problemet mer i fokus än någonsin.

Strålkastarna riktar även mot hur svenska företag agerar i denna miljö.

I Svenska Dagbladet den 15 oktober säger en anonym svensk affärsman att han betalat ungefär en miljon kronor i mutor för att få en order i Kina.

Mutan var en så kallad kickback, en sidobetalning till inköparen på det kinesiska företaget.

SvD frågar den anonyme affärsmannen "Bertil" hur vanlig han tror korruptionen är i svenska bolag i Kina. Han svarar:

"Om man använder svenska regler är alla korrupta, utan undantag. Bara gåvokulturen här spräcker alla gränser. Alla som sitter på en budget i Kina är mottagliga för korruption. De har en månadslön på några tusen, men har möjlighet att få miljoner rakt i fickan."

KinaNytt har talat med Lars-Åke Severin, grundare och vd för säkerhetskonsultbolaget PSU i Peking. Han framhåller:

"Det är fel att säga att alla svenska företag i Kina är korrupta. Men alla har ändå el-

ler haft ont av att det är korrupt i Kina", säger han. Ett exempel: En kinesisk leverantör som företaget är i konflikt med vill inte respektera avtalet, blockerar den svenska köparens fabriksinfart och hotar delar av ledningen.

"Vid allvarligare fall har vi sett en leverantör få hjälp av såväl skattemyndighet som polis", säger Lars-Åke Severin. "Det blir ju då lite svårt att förvänta sig hjälp av polisen."

Lars-Åke Severins råd för att komma åt mutkrav, utpressning och andra problem som svenska företag kan möta i landet är att göra det till en strategisk fråga för koncernledningen hemma.

"Detta är i första hand ingen fråga för det lokala bolaget i Kina. Det gäller att förebygga korruptions- och operationella risker. Det ska vara en strategisk fråga för koncernledningen och budgeten ska finansieras därifrån. Då skapar man trygghet och ger handlingsutrymme åt den lokala ledningen."

Han anser att den lokala företagsledningen i Kina måste ha tillgång till en tydlig handlingsplan och när svårigheter uppstår – vilket det gör snarare förr än senare, enligt Severin – ska de kunna kommunicera tillbaka hem, och den lokala chefen ska få stöd i sin bedömning.

"I dag förväntar sig ledningar för moderbolagen att dotterbolagens ledningar i Kina ska sköta saken själva. Moderbolagen vill helst inte bli inblandade. Och i dag vill inte ledningarna för dotterbolagen störa hemmaorganisationen", säger Lars-Åke Severin.

Han konstaterar att riskerna i Kina bara fortsätter att öka. "Ibland finns det omfattande problem att driva verksamhet här. Korruptionen är bara ett av symtomen vi ser", säger han.

"Av de korruptionsärenden vi varit inblandade i är det få som varit riktigt stora. De flesta rör sig om belopp under en miljon yuan. Men de ekono-

miska förlusterna vi ser vid operativa störningar rör mångmiljonbelopp", säger Lars-Åke Severin.

Hans erfarenhet är att det är svårt att få hjälp av polis och domstolar i Kina, oavsett beloppets storlek. Det är svårt att överblicka följderna för bolag som gör polisanmälan. Bristen på transparens är ett stort problem.

"Utländska företag i tvist med en kinesisk motpart som är på hemmaplan förlorar tio av tio gånger i domstolen. Det kinesiska företaget har så gott som alltid fungerande relationer med de rättsutövande myndigheterna."

"Visst finns en omfattande lagstiftning, men i praktiken fungerar den inte vare sig för företagen eller för människorna som lever här", säger Lars-Åke Severin.

Han konstaterar att först och främst är Kina ett relationssamhälle: "Den som har bäst relationer har bäst förutsättningar att kortsiktigt vinna en tvist."

I sin nyutkomna bok "Kina enligt Cho" skriver Frédéric Cho att det är en farlig myt att alla kineser kan mutas. Han anser att det inte stämmer att det inte går att ta sig fram på andra sätt även i tuffare lägen.

"Se till att göra din research grundligt så du vet vad som väntar, och ta sedan med dig din etik hemifrån i stället... På sikt ger det respekt, trovärdighet och seriositet", påpekar Frédéric Cho som är Handelsbankens rådgivare i Kinafrågor och vice ordförande i Sweden-China Trade Council.

Även Johan Björkstén och Anders Hägglund är inne på sådana tankegångar i sin bok "How to Manage a Successful Business in China". De tycker att korruptionen är ett växande problem. De säger samtidigt att de affärer som går förlorade därför att företaget inte vill betala kickback ofta är av "lägre kvalitet" än de kontrakt man vinner i rättvis konkurrens. Företaget skärper sin egen organisation genom att hålla en hög standard i säljarbetet och blir mer konkurrenskraftigt.

Men frågan om sidobetalningar dyker alltså ofta upp när det ska bli affär. "Den kulturella acceptansen för kickback är så hög att oftast kräver det en större ansträngning att få 15 procents rabatt än att ge 15 procents kickback", skriver författarna. Johan Björkstén är ordförande i PR-firman MSL China och grundare av Eastwei MSL som förra året slogs samman med MSL China och Anders Hägglund var chef för Sandvik i Kina i tio år.

De båda beskriver hur utländska bolag som inte vill betala mutor kan bygga upp komplicerade avtal med kinesiska "agenter" som säljer produkterna – och då ställer ingen några frågor.

"Ofta kanske den svenska ledningen förstår att det är något som inte stämmer i företaget. Oftast rör det sig om sourcing- eller inköpsavdelningarna, där möjligheten för medarbetarna att tjäna extra pengar är störst, till exempel genom att se till att få kickback."

Men ledningen avstår ibland från att utreda därför att de bedömer att det kan skapa större störningar i leveranser och produktion och eftersom den inte kan räkna med hjälp av den lokala polisen.

Denna risk att produktionen och leveranserna och till och med omsättningen kan drabbas och att dotterbolaget kan tvingas visa sämre resultat, gör att ledningen ser genom fingrarna", säger Lars-Åke Severin.

PSU arbetar med prevention, utredning av korruption och bedrägerier, hantering av risk och säkerhet samt operativt stöd till företag i Kina.

Grundaren och vd:n Lars-Åke Severin har arbetat på plats i Kina de senaste sju åren. Runt 200 företag i landet har anlitat PSU, cirka hälften svenska.

Hemsida: www.psuchina.com

Svenska företag måste vara beredda på allt

Svenska företag i Kina har haft få omfattande korruptionsmål som kommit till allmän kännedom. Men vi ska komma ihåg att många utfall eller bedrägerier har stoppats internt innan någon utomstående eller någon i koncernledningen fått reda på dem.

DET ÄR INTE något som de inblandade eller deras chefer går ut med. Det finns alltid ett element av dåligt samvete här.

Företagskulturen i Kina är något av ett min-fält för utsända chefer från utlandet i dag. Det gäller att ha järnkoll på alla medarbetare. Det finns chefer som skrivit utmärkta råd i ämnet men som själva blivit snuvade av sin närmaste assistent. Men det får läsaren inte veta.

En svensk chef utropade argt att "det finns inga Kinaexperter". Detta sedan företaget som han ansvarade för i Kina hade blivit utsatt för bedrägeri och förlorat stora summor. Företaget hade anlitat flera experter, men ingen hade tipsat om att alla i den stora personalstyrkan borde kontrolleras. Nu hade påfallande många extra namn hamnat på lönelistorna.

I andra fall kan anställda i nyckelpositioner se till att anställa släktingar som de kan agera tillsammans med i något bedrägeri. Jag känner till flera mindre utländska firmor som råkat ut för detta.

Det finns också PR-chefer som säger att de aldrig tagit mutor och det stämmer säkert. Samtidigt måste deras PR-företag, som hjälper andra bolag att synas i kinesiska medier, lämna penningkuvert till de lokala journalisterna för att få dessa att komma på presskonferenser och skriva. Taxan varierar från cirka 500 till 1 000 yuan per journalist för en vanlig presskonferens.

Det är alltså PR-firmorna som sköter den lilla detaljen åt bolagen och den syns inte under dess rätta namn i någons bokföring.

Mutor och mygel följde tidigt i spåren på de ekonomiska reformerna. I mitten av 1990-talet berättade en svensk affärsman för mig att en kund i Sydkina begärde motsvarande 20 000 kronor i bidrag redan innan de var i närheten av affär – bara för den goda stämningens skull. Samtidigt skulle svensken lova att om hans företag fick kontraktet skulle fyra personer från kundföretaget få en bjudresa till Kalifornien och – mycket viktigt – få besöka Disneyland.

Svensken hade fått nog och det var också därför han berättade det hela för mig. Sedan dess har alltså korruptionen tilltagit som vi alla vet, men det är mycket hysch-hysch bland svenska och andra utländska affärsmän.

Raffinerade sätt

Ofta är det en gråskala. Vad ska man till exempel säga om förslag om en kraftigt överprissad affärs-lunch med en nyckelperson som det svenska företaget skulle stå för? Sådant har jag hört flera exempel på under mina 30 år som journalist i Kina.

Å ena sidan hittar kinesiska förhandlare på mer intrikata och raffinerade sätt att dölja mutbrott. Å andra sidan finns det också kinesiska bolag som tvingar till sig pengar från utländska med mera direkta och oraffinerade metoder så att det övergår i ren utpressning.

Kina lockar med sin stora tillväxt. Men så länge som det är en blandekonomi där underbetalda statstjänare kontrollerar viktiga resurser och tillstånd, och så länge som medier, polis och domstolar också är indragna i mutsystemet, lär korruptionen bestå. Svenska företag måste vara beredda på allt som kan uppstå.

I Kina finns det en lång tradition att visa upp när man är framgångsrik. Tidigare hade de besuttna till exempel flera fruar och många, många barn. I dag är det vanligt att högt uppsatta partitjänare har unga älskarinnor som ofta kan vara betalda av affärsmän som behöver hjälp med olika saker.

Numera är kineserna dessutom i konsumismens grepp, inte kommunismens. För 35 år sedan var alla ungefär lika fattiga, bar samma enfärgade bomullskläder och skor, män som kvinnor. Så det är klart att det finns ett omättat sug efter att få äga och ha mer.

I sin glans dagar bor dagens högre ämbetsmän och partifunktionärer fint, har tillgång till all tänkbar markservice, äter dyra middagar och har bil med chaufför. Men lönen är chockerande låg sett med våra ögon och inget märkvärdigt i Kina heller. När de pensioneras kan det vara slut med de flesta förmånerna, så många försöker trygga sin framtid och sko sig.

Den som har en låg statlig lön får ofta se sina gamla skolkamrater, som blivit framgångsrika entreprenörer, susa förbi i Audi och Mercedes och får höra att de kan sända enda barnet till USA för universitetsstudier. Det är lätt att de börjar tänka efter hur de själva ska fixa till det.

Korruptionslagarna skärps i Kina

Kina håller på att skärpa sin kamp mot korruption, och utländska företag måste rensa bort tveksamheter i sin verksamhet. Annars kan de riskera att bli anklagade för korruptionsbrott i framtiden, varnar kinakonsulten John Hoffman.

AV JOHAN MYRSTEN, johan.myrsten@comhem.se

UTLÄNDSKA FÖRETAG i Kina har högst något år på sig att se till att de inte ägnar sig åt mutor eller andra former av korruption på någon nivå i sina organisationer. Partiledningen vill uppenbarligen skärpa tillämpningen av redan existerande lagar mot korruption, och då kan även utländska företag bli måltavlor.

Den analysen gör John Hoffman, en Harvard-utbildad kinaveteran som bor i Hongkong och är delägare i konsultfirman Exceptional Resources Group.

När John Hoffman framträdde under Dagens Industris stora kinakonferens i Stockholm i oktober underströk han hur viktigt det är för utländska företag att aldrig använda sig av mutor i Kina.

"Om din produkt behövs, behöver du inte muta."

I stället bör företagen helt enkelt arbeta med de myndigheter som har rätt kompetens.

"Kontrollera vem som har ansvaret för dina frågor och

vänd dig till dem. De ska se till att främja det du gör. Det är ingen hemlighet vem som har olika portföljer hos myndigheterna. Är du osäker kan du ta hjälp av ditt konsulat eller din handelskammare i landet."

Dessa råd blir allt viktigare att följa, enligt John Hoffman. Dels har Kina redan skärpt sin lagstiftning i flera steg, bland annat genom ändringar i anti-korruptionslagen förra året. Dels är partiledningen starkt oroad för att den utbredda korruptionen kan bli ett hot mot partiets egen maktställning. Inte minst har stjärnpolitikern Bo Xilais dramatiska fall tagits som utgångspunkt för en skärpt kamp mot maktmissbruk och korruption, en kamp som kan riktas även mot utländska företag.

Efter Bo Xilais fall i vintras har partiet talat mer än tidigare om att förstärka lagstyrningen i Kina. Enligt John Hoffman är det inte bara tomt prat. Läget kräver att partiledningen visar

befolkningen att bekämpningen är på allvar. Och då kan också utländska företag bli anklagade.

"Så studera noga att ditt företag inte bryter mot Kinas lagar", manar han.

En liknande syn har advokaten Gu Qun på advokatfirman Vinge. Hon håller inte med John Hoffman till hundra procent, men hon delar hans uppfattning att de styrande i Kina tar mer allvarligt på korruptionen nu och att man förmodligen också vill visa omvärlden att man tar dessa problem på allvar.

Hon tror inte att risken för utländska företag att åka fast för mutbrott är så stor, framför allt inte större företag som ofta har bättre kontroll på sin verksamhet och en bra position på marknaden. Men mindre och medelstora företag kan kanske löpa en större risk, bedömer Gu Qun, som började sin bana som jurist i Kina och etablerade sig i Sverige på 1990-talet.

AV AGNETA ENGQVIST, agneta@engqvist.cn

John Hoffman, Exceptional Resources Group, Hongkong

Gu Qun, Advokatfirman Vinge

Chengdu är mest känd för att ha världens största park för jättepandor, men här finns också ljusa framtidsutsikter för utländska företag. IKEA finns på plats sedan 2008 och här finns 200 av företagen på tidningen Fortunes globala 500-lista.

Nu väljer företagen vägen västerut

Västra Kina, med jättestäderna Chengdu och Chongqing i spetsen, håller på att bli en ny ekonomisk motor i landet. Redan finns runt 200 av företagen på tidningen Fortunes globala 500-lista etablerade i Chengdu.

EXPORTRÅDET INFORMERAR

Van Hoang, chef för Exportrådets kontor i Shanghai

AV JAN HÖKERBERG, jan.hokerberg@bambooinasia.com Foto: ELISABET SÖDERSTRÖM

CHENGDU, PROVINSHUVUDSTADEN i Sichuan, är för utlänningar mest känd för att inhysa världens största park för jättepandor. Forskarna där har varit mycket framgångsrika, nyfödda pandor har en nästan 100-procentig överlevnadsstatistik. I december 2011 fanns över 100 pandor och några av dem har nu börjat släppas ut i naturen. Så jättepandan verkar ha ljusa framtidsutsikter.

Det har också staden Chengdu. Den kanske mest spännande ekonomiska utvecklingen i Kina idag äger nämligen inte rum i storstäderna Peking, Shanghai och Kanton

eller i kustprovinserna i öst. Den sker i stället i inlandet eller det som brukar kallas västra Kina, där fjortonmiljonersstaden Chengdu får en allt viktigare roll. Staden håller på att utvecklas till ett nytt centrum för IT, telekom, bilindustri och verkstadsindustri och drar till sig allt fler företag.

Ett av dem är Geely-ägda Volvo Cars som där bygger sin första helägda kinesiska fabrik vilken ska stå klar 2013. Storföretag som t ex ABB, AstraZeneca, Ericsson, H&M, IKEA och Tetra Pak finns också i Chengdu, men staden attraherar

nu även många svenska mellanstora och mindre företag.

”Västra Kina, med Chengdu och den närliggande jättestaden Chongqing i spetsen, håller på att bli en ny ekonomisk motor i landet och kan få samma roll som Pärlflodsdeltat hade på 1980-talet, Shanghai-Jiangsu-Zhejiang på 1990-talet och Peking-Tianjin under 2000-talets första decennium”, säger Van Hoang, chef för Exportrådets kontor i Shanghai.

”Den snabba utvecklingen i Chengdu påminner om Shanghai för cirka 15 år sedan. Det

känns tydligt när man är på plats i området”, säger han och nämner att Exportrådet redan genomfört cirka 150 projekt i området, exempelvis att hitta produkter eller distributörer för kunders räkning.

”Det finns också en kraftigt växande medelklass. År 2010 uppskattades det finnas 40 miljoner människor som kan räknas till medelklass och uppåt i inlandsprovinserna och 100 miljoner i kustprovinserna. År 2020 väntas det finnas 200 miljoner i medelklassen och uppåt både i inlandet och vid kusten”, säger Van Hoang.

Exportrådet har tagit konsekvenserna av det ökade intresset för regionen och öppnade i februari 2012 ett kontor i Chengdu vid sidan av kontoren i Peking, Shanghai och Kanton.

”Vi valde mellan fyra städer – Chengdu, Chongqing, Wuhan och Xi’an – och intervjuade svenska företag på plats samt lokala myndigheter. I utvärderingen kom vi fram till att Chengdu var mest välutvecklat och hade en större spridning av branscher än t ex Chongqing som domineras av tung basindustri och fordonsindustri. Därigenom borde Chengdu ha en större potential för svenska företag”, säger Van Hoang.

Uppmuntran att gå västerut

Vid millennieskiftet lanserade Kinas centralregering sin så kallade ”Gå västerut”-strategi som syftade till att uppmuntra investeringar i inlandsprovinserna i mellersta och västra Kina och därmed försöka jämna ut skillnaderna mellan de rika kustprovinserna och inlandet.

Men de första åren handlade det mest om några stora statligt stödda infrastrukturinvesteringar, som den stora gasledningen från väst till öst och järnvägsutbyggnaden från Qinghai till Tibet. De utländska företagen fortsatte att göra majoriteten av sina investeringar i nord, öst och syd. Några upptäckte dock väst, exempelvis Intel som investerade i en stor halvledarfabrik i Chengdu 2005 vilket sågs som ett genombrott för ”Gå västerut”-strategin.

Idag finns runt 200 av företagen på tidningen Fortunes globala 500-lista etablerade i Chengdu.

Den kinesiska regeringens gigantiska stimulanspaket på 4 biljoner yuan i september 2008 – för att motverka negativa effekter av den globala finanskrisen – kom dock att radikalt förändra situationen. Järnvägar med höghastighetståg, motorvägar, hamnar och flygplatser byggdes ut i rasande fart. Det har gjort att förbindelserna idag mellan västra Kina och exempelvis Peking och Shanghai är avsevärt bättre än före 2008.

Den infrastrukturutbyggnad som kanske kan komma att få störst betydelse för Chengdu är den eurasiatiska järnvägslinjen för tågfrakt mellan Chengdu och Tyskland. Godstågen har redan börjat rulla en gång i veckan och det tar bara 16 dagar att skicka en vara från en fabrik i Chengdu tills den når konsumenterna i Europa, vilket kan jämföras med att det tar normalt 40 dagar med sjöfrakt.

Det eurasiatiska tåget blir extra viktigt för en stad som Chengdu som inte ligger vid havet eller vid en stor flod – även om hamnen vid Yangtzeffoden i Chongqing ligger på ett par timmars avstånd. En fördel för Chengdu är att staden ligger klart närmare Europa landvägen än vad exempelvis Peking, Shanghai och Kanton gör.

Den svåra jordbävningen i Sichuan i maj 2008 har också spelat en roll eftersom återuppbyggnadsarbetet inneburit att ny infrastruktur har kommit på plats.

”Dessutom uppmuntrar myndigheterna nu arbetare i kustprovinserna att återvända till sina hemtrakter där lönerna visserligen är lägre men där samtidigt levnadsomkostnaderna är betydligt lägre än i de allt dyrare östra och södra delarna av landet”, säger Van Hoang. ”Gå västerut”-programmet har blivit alltmer framgångsrikt och förlängdes för några år sedan med ett decennium till 2020.

Lägre skatter och kostnader

Ett företag kan få många fördelar om det etablerar sig i exempelvis Chengdu, t ex skattelättnader, billigare mark och lägre personalkostnader.

Bolagsskatten i Kina är normalt 25 procent, men ”Gå västerut”-programmet har ett skatteincitament som innebär att många företag endast behöver betala 15 procent.

”Den lägre skattesatsen ska ges till företag i särskilda branscher, som t ex miljöteknik och högteknologi, och till dem som gör stora och viktiga investeringar. Det är dock de lokala myndigheterna som avgör detta från fall till fall”, säger Van Hoang.

Markpriserna är i allmänhet 50-70 procent lägre i Chengdu jämfört med Jiangsu-provinsen i öst och lönerna för fabriksarbetare är 30-50 procent lägre än i Shanghai.

Chengdu är ett centrum för högre utbildning och forskning och det finns 49 universitet i staden. Många av dem har inriktat sig på de branscher som dominerar industriparkerna, vilket underlättar företagets rekrytering av nyutexaminerade studenter.

Det finns också drygt en handfull internationella skolor i staden, liksom ett tiotal utländska konsulat.

Tidningen China Daily har rankat Chengdu den fjärde trevligaste staden i Kina att leva i. ”Ja, man kan få en känsla av att man är i Europa när man besöker Chengdu”, säger Van Hoang. ”Tempot är mer avspänt än i Peking och Shanghai, det är vacker natur runt omkring staden som också har ett rikt kulturliv och en berömd teaterkultur.”

HM är ett av flera svenska företag som etablerat sig i 14 miljoners staden Chengdu.

Fakta om Chengdu

Läge: Huvudstad i Sichuan-provinsen i sydvästra Kina.

Smeknamn: Hibiskusstaden och Brokadstaden.

Svensk vänort: Lidköping.

Antal invånare: Drygt 14 miljoner enligt en folkräkning från 2010, vilket gör Chengdu till fjärde största staden i Kina efter Chongqing (28,8 miljoner), Shanghai (23 miljoner) och Peking (19,6 miljoner).

Kommunikationer: Den internationella flygplatsen Chengdu Shuangliu är belägen 20 kilometer från Chengdus centrum och är Kinas fjärde största räknat efter passagerarvolym. Flygplatsen har dagliga förbindelser med de flesta stora städer i Kina och det finns även förbindelser med många internationella städer, som t ex Amsterdam, Bangkok, Hongkong, Kuala Lumpur, Osaka, Phnom Penh, Seoul och Singapore. Chengdu har också direkta tågförbindelser med städer som Peking, Chongqing, Kunming och Qian.

BNP per capita: 43 033 yuan, enligt Chengdu Economic and Social Development Report 2010.

Energittillgångar: Till skillnad mot östra och södra Kina har Chengdu ingen brist på elektricitet. Staden har stora naturgasfyndigheter och rik tillgång till vattenkraft.

Industriparker: Chengdu Hi-Tech Industrial Development Zone är egentligen två parker, en i södra och en i västra delen av staden. Totalt finns 16 000 företag i de två parkerna som räknas till Kinas främsta högteknologiska industriparker. Tianfu Software Park är en annan park som specialiserar sig på high-tech och i staden finns ytterligare ett antal parker för olika typer av tillverkningsindustri.

Leif Johansson underströk vikten av att Kina måste ingå i en global strategi vid sitt framförande vid ett Asia Executive Meeting i Stockholm i november.
Foto: Elisabet Söderström

Leif Johansson:

Inga kostnadsskäl kvar att lägga tillverkning i Kina

Kina har blivit så pass dyrt att det inte längre finns några rena kostnadsskäl att lägga produktion där, utom i de västligaste delarna av landet. Det anser Ericssons och AstraZenecas ordförande Leif Johansson, som också säger att de stora företag han känner till inte får några förslag om mutor i Kina.

AV JOHAN MYRSTEN, johan.myrsten@comhem.se

REDAN SOM UNG vd för Husqvarna Motorcyklar fick Leif Johansson sin första kontakt med Kina. En man som utgav sig vara polischef från södra Kina ville plötsligt beställa 25 000 motorcyklar till poliskåren, motsvarande ungefär tre års normal produktion för företaget. När ansvariga på Husqvarna skulle följa upp förfrågan gick dock inte polischefen att finna, och det blev inget av med den häftiga beställningen.

Detta inträffade 1979, samtidigt som dörren för marknadsekonomiska reformer just hade öppnats i Kina.

Sedan dess har Leif Johansson som vd för Electrolux och Volvo haft otaliga affärskontakter med Kina, och han är fascinerad av landets snabba utveckling. Det framgick när han i början av november sammanfattade sina erfarenheter av Asien vid ett Asia Executive Meeting i Stockholm, ett möte arrangerat av Sweden-China Trade

Council tillsammans med Sweden-India Business Council och Sweden-Japan Foundation.

Där, liksom i ett framträdande på ett SEB-seminarium samma vecka, framhöll han det enorma lyft ur fattigdom som skett i Kina. Urbaniseringen, medelklassens framväxt och de snabbt stigande kostnaderna har nu förändrat så mycket att han drar följande slutsats:

”Det finns inga skäl längre att flytta produktion till Kina av rena kostnadsskäl. Man måste långt västerut i landet för att få en slående kostnadsfördel.”

Enligt Leif Johansson finns det givetvis många orsaker att ha verksamhet i Kina, till exempel för att bearbeta den kinesiska marknaden, eller därför att där finns en konkurrenskraftig industri och leverantörstruktur, eller bedriva forskning och utveckling. Men det måste ingå i en global strategi, understryker han.

Flera svenska storföretag har nu runt en fjärdedel av sin försäljning i Asien, varav en stor del i Kina. Det är alltså inte alls fråga om att undvika landet, men dess tid som enbart plats för billig fabriksproduktion är i stort sett över, anser han.

I stället växer Kina som global konkurrent med mer avancerade produkter. Den konkurrensen bör dock svenska företag ha chans att klara, likaväl som de kan hävda sig mot amerikanska eller tyska bolag, enligt Leif Johansson.

Samtidigt vänder han sig med eftertryck mot bilden att det inte går att göra affärer i Kina utan korruption.

”Stora och kända företag som Volvo och Ericsson får inte sådana förslag, åtminstone inte på högre nivåer. I Kina riskerar man att bli skjuten för allvarlig korruption, och då drar man sig för att kontakta sådana stora svenska företag och begära mutor. Mutor och korruption är ordentligt olagligt i Kina.”

”Dessutom har både USA och Storbritannien korruptionslagar som de två länderna tillämpar på globalt verksamma företag var de än agerar runt jorden”, tillägger han. I Kina förbjuds tidigare använda metoder, och vid partikongressen varnade Hu Jintao för att korruptionen kan hota partiets makt och hela Kinas utveckling.

Leif Johansson utesluter inte att mindre företag möter mutkrav i Kina, och han ifrågasätter inte

de erfarenheter som några företagare berättat om i SvD:s Näringslivsdel i november. Men han håller definitivt inte med påståenden om att alla som gör affärer i Kina är korrupta, och han varnar för generaliseringar om vad som händer i ett så stort land.

Ett annat problem för utländska företag i Kina har länge varit att de inte fått konkurrera på lika villkor med inhemska företag. Leif Johansson påminner om att Geely fick köpa hela Volvo Personvagnar i Sverige, medan AB Volvo för några år sedan inte kunde äga mer än hälften av ett joint venture med en kinesisk lastbilstillverkare. Men spelreglerna kommer att bli mer jämlika framöver, tror han. Dessutom växer kraven på bättre skydd av patent och varumärken i landet allteftersom kinesiska företag lanserar allt fler avancerade produkter.

Enligt Leif Johansson är kommunistpartiet nu mycket mer beroende av folkopinionen än för 20 år sedan. Nu finns hundratals miljoner välutbildade kineser, och landets ledare är mycket medvetna om behoven att minska inkomstgapen, bekämpa miljöproblemen, främja en grön utveckling och innovationer, samt förbättra hälsovård och kommunikationer.

”Det är en ny situation i Kina, och det är bra för företag att vara där. Men inte om man bara jägar kostnader”, sammanfattar han.

ANNONS

Leif Johansson,

Född 1951 i Göteborg. Son till Lennart Johansson som var vd för SKF 1971–85.

Utbildad till civilingenjör i maskinteknik vid Chalmers tekniska högskola.

Vd för Husqvarna motorcyklar 1979–81.

Divisionschef och sedan vd på Facit 1981–84.

Divisionschef och sedan vice vd på Electrolux 1984–91. Vd för Electrolux 1991–97.

Vd och koncernchef för AB Volvo 1997–2011.

Styrelseordförande för Ericsson sedan 2011 och ordförande för AstraZeneca sedan juni 2012.

Svenska banktjänster i Kina

Vi känner oss hemma på den kinesiska marknaden och vill att du ska känna likadant. Det är en stor och snabbväxande marknad. Det innebär att allt fler skandinaviska företag efterfrågar banklösningar som, finansiering i inhemsk och utländsk valuta, trade finance och hantering av valutarisker i Kina. Vi hjälper dig – och du kan dra nytta av vår tjugoåriga erfarenhet av bankverksamhet i Kina. Om du har möjlighet får du gärna besöka oss i Shanghai, där vi har haft kontor sedan 2001.

Swedbank Shanghai
Citigroup Tower 601,
33 Huayuanshiqiao Rd.
Shanghai, China
+ 86 21 386 126 00

Swedbank

Foto: Elisabet Söderström

Autoliv accelererar i Kina

Autolivs försäljning i Kina har fyrfaldigats på fem år och Autoliv har ökat sin dominans på en snabbväxande marknad. Nu trappar företaget också upp sin teknikutveckling i Kina, där Autoliv snart även ska börja tillverka det avancerade bränsle som blåser upp krockkuddarna.

AV JOHAN MYRSTEN, johan.myrsten@comhem.se

ATT DET FINNS väldigt mycket kvar att göra för att stärka säkerheten på Kinas gator och vägar är uppenbart för alla som besökt landet eller sett hem-ska filmsnuttar med vårdslösa bilister och tragiska olyckor. I Kina dör årligen drygt fem personer per tiotusen registrerade fordon, mot knappt en per tiotusen i Tyskland.

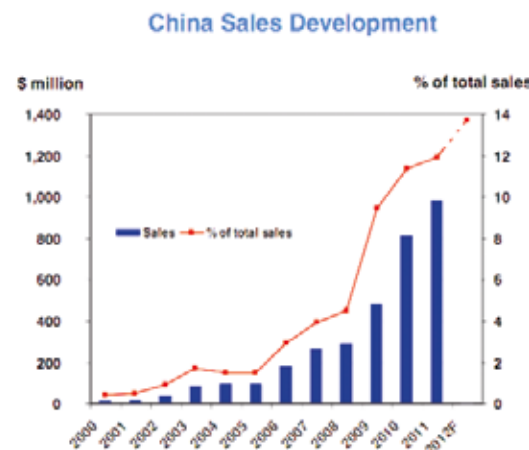
Att antalet registrerade bilar i Kina samtidigt ökar i en hisnande fart är också välbekant.

I denna miljö har Autoliv stärkt sin redan dominerande ställning på marknaden för fordonssäkerhet. Att det handlar om ett veritabelt genombrott framgår av de siffror som Autolivs vd Jan Carlson presenterade på den Kinakonferens som Dagens Industri stod värd för i Stockholm tidigare i höst:

- År 2008 hade Autoliv en andel på 26 procent av en marknad på cirka 7 miljoner bilar.
- År 2012 beräknas Autoliv få en andel på 35 procent av en marknad på totalt 17 miljoner bilar.

Nästa år väntas Autolivs andel stiga ytterligare, på en ännu större marknad.

Den expansionen har gjort att Autolivs försäljning i Kina fyrfaldigats från cirka 300 miljoner dollar 2008 till ungefär 1 200 miljoner dollar (drygt åtta miljarder kronor) i år. Och nu ökar

Autoliv sin satsning på avancerad teknik i Kina. Vid konferensen hos DI presenterade Jan Carlson två nya initiativ:

- Det ena är en utökning av företagets teknikcenter i Shanghai, bland annat med ökade möjligheter till krocktester och produktutveckling. I dag arbetar ungefär en tiondel av Autolivs 4 500 forskare och utvecklare i Kina, och fler ska de bli.
- Det andra är en ny fabrik för tillverkning av det explosiva material som utlöser gasen som blåser upp krockkuddarna. Det är en produktion som kräver avancerade anläggningar och hittills varit koncentrerad till USA och Frankrike.

Den nya fabriken, som sägs bli den största investeringen i företagets historia, ska ersätta import av detta material från USA. Syftet är att möta den växande efterfrågan på krockkuddar i Asien och för Autoliv är det givet att följa med när en allt större del av den globala bilproduktionen skiftar över till Kina och andra tillväxtländer.

När Jan Carlson kommenterar Autolivs snabba utveckling i Kina betonar han att kraven måste vara samma som i andra länder.

”Vi har inriktat oss på kvalitet från dag ett i Kina. Vi har färre kundklagomål där än i världen i övrigt.”

”Det gäller också att tillämpa samma standarder och kvalitetskrav i Kina som hemma i Sverige. Det gäller att alla anställda förstår att mutor eller ”kickbacks” inte är tillåtna.”

”Autoliv har så långt som möjligt skaffat sig helägda fabriker i Kina. Viktigt är också att 70 procent av komponenterna kommer från kinesiska leverantörer”, framhåller Jan Carlson.

Verksamheten drivs och leds nästan uteslutande av kineser, med undantag för några få strategiska uppgifter.

”Vi vill låta lokalt anställda växa i sina jobb. Vi ska respektera den lokala kulturen, men aldrig göra avkall på våra egna kärnvärderingar.”

En annan viktig slutsats är att inte göra Kina till en slutstation för gamla produkter.

”Vi måste anpassa våra produkter för Kina, världens största bilmarknad”, sammanfattar Jan Carlson.

Jan Carlsson, vd Autoliv

ANNONS

Swedfund
Swedpartnership

SÖKES:

Svenska företag som startar upp affärs-samarbeten, t ex med en lokal distributör eller leverantör, i Kina eller på andra tillväxtmarknader.

FINNES:

Finansiellt stöd upp till 750 000 SEK. Stödet ges som ett lån som skrivs av efter ett genomfört och godkänt projekt.

Har du ett svenskt företag med:

- 5 - 249 anställda
- en årsomsättning på högst 50 MEUR och/eller
- en balansomslutning på högst 43 MEUR

RING Swedpartnership på
08-725 98 85

www.swedpartnership.se

Autoliv i Kina

Med en försäljning på 982 miljoner dollar stod Kina 2011 för 12 procent av Autolivs totala omsättning på drygt 8,2 miljarder dollar.

Autoliv har nu elva anläggningar i Kina. Där arbetar cirka 7 200 av Autolivs totalt 50 000 anställda.

Globalt sett arbetar Autoliv enligt sin hemsida med 100 olika bilmärken och 1 300 bilmodeller.

Omtvistad ögrupp försämrar relationen mellan Kina och Japan

Att Kina och Japan inte har de godaste relationerna för tillfället har knappast undgått någon dessa dagar. Relationerna mellan länderna förvärrades i våras när Tokyos ultranationalistiske guvernör Ishihara gick ut och sa att han tänkte köpa de omtvistade Senkaku, eller Diaoyu, öarna, vilket väckte protester i Kina.

AV KRISTINA SANDKLEF, kristina.sandklef@eastcapital.com

I AUGUSTI LANDSTEG några nationalistiska Hongkong-kineser på huvudön med kinesiska flaggor och arresterades strax därpå av japansk kustbevakning. I Kina följde anti-japanska protester, som kulminerade den 18 september på årsdagen av Mukden-incidenten 1931 när Japan påbörjade ockupationen av Manchuriet och sedermera Kina. Därefter har kinesiska myndigheter hållit tillbaka de anti-japanska protestyttringarna på gatorna, men varit mycket skarpa i uttalanden mot Japan internationellt.

Ländernas frostiga relation har redan skadat handeln, framför allt för Japan: i oktober sjönk Kinas import från Japan med över 10 procent. Kina är Japans viktigaste handelspartner och för Kina är Japan den viktigaste asiatiska handelspartnern: förra året uppgick handeln mellan dessa två länder till över 342 miljarder dollar, varav Kinas export till Japan var 148 miljarder dollar. Flera japanska företag som Toyota uppger sjunkande försäljning i Kina och det har förekommit rapporter som säger att många japanska företag funderar på att flytta sin produktion från Kina eftersom de känner sig osäkra i landet, vilket i så fall skulle kunna leda till ökad kinesisk arbetslöshet.

Dispyten om den lilla ögruppen nordöst om Taiwan, som också gör anspråk på den, handlar om framför allt om energifyndigheter och nationell stolthet. År 1968 publicerade FN en rapport

om möjliga stora gas- och oljefyndigheter på kontinentalplattan i Östkinesiska havet, där Kina redan idag utvinner stora mängder naturgas. Det land som besitter dessa öar får en större exklusiv ekonomisk zon och därmed en större andel av dessa energifyndigheter, och energi är något både Kina och Japan behöver. Totalt är det 40 000 km² som är omtvistat.

Historisk dispyt

I dispyten möter västerländsk folkrätt kinesisk kejserlig definition av suveränitet. Kina anser att öarna tillhörde dem redan under Ming-dynastin eftersom de dokumenterades som upptäckta redan år 1372 i samband med att kinesiska fartyg åkte till det kinesiska lydriket Ryukyu, nära dagens Okinawa. Öarna inlemmades som en del av Taiwan år 1534. Enligt kinesisk praxis var dessa delvis självständiga lydriken del av Kina, något som senare krockat med västerländsk folkrätt som kräver mer definierade gränsdragningar.

När Japan under Meiji-restaurationen anammat västerländsk folkrätt utforskade japanerna dessa obebodda öar, fann att ingen gjorde territoriellt anspråk på dem och införlivade dem i Japan redan 1885. Efter det sino-japanska kriget 1894–95 införlivades även Taiwan i Japan och öarna hamnade åter i taiwanesisk administration. Mellan 1895–1940 bedrevs en japansk fiskflinge-

fabrik på huvudön, men efter kriget hamnade administrationen av dem hos USA, som dock gav dem tillbaka till Japan 1972, till tämligen snabba protester från både Folkrepubliken och Republiken Kina. Senare har det funnits ett slags underförstått avtal mellan länderna att inte bråka om öarna för att inte störa de viktiga ekonomiska relationerna och för bara ett par år sedan samarbetade Kina och Japan med undersökningar av energifyndigheterna.

Nationell stolthet

Olja och gas till trots så handlar öarna också mycket om nationell stolthet för både japaner och kineser. Det är här det blir krångligt: nationalistiska japaner ser öarna som en symbol för när Japan var en stormakt och att ge upp dem skulle även skada de ö-dispyter landet har med Sydkorea och Ryssland. Det är snart val i Japan och de nationalistiska krafterna är på frammarsch, kanske för att den japanska stoltheten blivit stukad av att "Asiens sjuke man", Kina, gått om landet och blivit världens näst största ekonomi. Anti-japanska stämningar i Kina har inte gjort saken bättre. Det kan även noteras att Ishiharas son var en av kandidaterna för Liberal Democratic Party inför valen den 16 december, men i slutändan blev det förre premiärministern Shinzo Abe som valdes till partiledare.

I Kina sitter de kinesiska ledarna lite i en rävsax. Under många år har den kinesiska propagandan utmålade japaner som onda krigsförbrytare under ockupationen av Kina och anti-japanska yttringar har uppmuntrats, exempelvis våren 2005 då man nästan tappade kontrollen över dem i samband med våldsamma protester mot en japansk historiebok. På Internet florerar det anti-japanska hatet och det är väldigt svårt för de kinesiska ledarna att stå emot det trots att Japan är så viktigt ekonomiskt för Kina. Faktumet att Japan har en överlägsen marin med stöd av USA, gör att ett krig mot Japan om öarna sannolikt skulle sluta i förtäring för Kinas del. Om man ser på hur Kina hanterat konflikten har de trots allt uppvisat viss återhållsamhet: "anti-japansk" är numera censurerat på nätet och det är bara kustbevakningsfartyg som skickats till öarna.

Går det att lösa denna ö-dispyt mellan Kina, Japan och Taiwan? I dagarna kommer Kina och Japan att mötas på East Asia Summit och Obama kommer då att ha möten med premiärministrarna Wen Jiabao och Yoshihiko Noda för att diskutera situationen. Det är troligt att situationen kommer att förbättras efter det japanska valet, men framför allt Japan lär bli mer skeptiskt mot Kina inför framtiden. I bästa fall återgår situationen till att båda parter lugnar ner sig och skjuter det riktiga problemet på framtiden som man gjorde tidigare.

De anti-japanska protesterna i Kina kulminerade den 18 september i samband med årsdagen av Japans ockupation av Manchuriet och sedermera Kina. Japanska produkter bojkottades runt om i Kina och flera japanska bilar vältes i protesttest Japan i dispyten kring Diaoyu-öarna eller Senkaku-öarna som de heter i Japan. Kommer det någonsin gå att lösa dispyten som också involverar Taiwan? Foto: Istockphoto

Två nya svenska böcker om Kina

AV JOHAN MYRSTEN, johan.myrsten@comhem.se

DEN KÄNDE KINAKÄNNAREN Frédéric Cho på Handelsbanken Capital Markets och vice ordförande i Sweden-China Trade Council, SCTC har satsat på att ge "en enkel, handfast startpunkt för alla som är nyfikna på Kinas näringsliv, men som inte har så stora förkunskaper." Det gör han i en lättläst, personlig och underhållande bok med titeln *Kina enligt Cho* (Kalla Kulor Förlag), skriven i samarbete med ekonomijournalisten Kerstin Danasten.

Första kapitlet ("Ingen kommer undan Kina") inleds med en beskrivning av hur många prylar som kommer från Kina när familjen Medelvensson har en vanlig vardagkväll i Sverige och konstaterar: "För trettio år sedan hade ge-

nomsnittssvensken knappt sett en kines. I dag har Kina bokstavligen flyttat hem till oss."

Några andra kapitelrubriker lyder: "Så kommer du förbi myterna", "Att tänka lite mer kinesiskt", "Kommunistpartiet – rena rama börsbolaget", "Stresssta Kinaaffären" och "Vad grubblar ledarna över på nätterna?"

DIPLOMATEN BENGT JOHANSSON, som i år avslutade sin andra period som generalkonsul i Shanghai, har skrivit boken *Shanghai, Svenskars liv & öden 1847-2012* (eget förlag).

Enligt Bengt Johansson var de första svenskarna i

Shanghai ofta sjömän eller sjökapten. Flera kapten blev framgångsrika affärsmän, exempelvis Gustaf Öberg som började importera telefoner från LM Ericsson på 1890-talet och startade ett av Shanghais första telefonbolag.

Nästa våg var missionärer, på genomresa till det inre av Kina. Under mellankrigstiden kom fler sjömän, varav en del fick jobb som poliser eller vid tullverket.

En viktig insats gjorde Hugo von Heidenstam som under 1910- och 20-talen hade en ledande roll i den muddring som gjorde hamnen tillgänglig för oceangående fartyg.

Ett avsnitt ägnas den tändsticksfabrik som Swedish Match drev 1928-1953, Sveriges första industriella investering i Kina.

Efter en lång svacka under krigsåren och folkrepubliken första årtionden började svenska bolag etablera sig igen under 1980-talet. Men den stora expansionen har kommit de senaste 15 åren, då antalet svenskar i Shanghai ökat från ett hundratal till över 1 600, enligt Bengt Johansson.

Båda böckerna kan beställas via SCTC:s kansli, mejla beställningen till info@sctc.se.

Sweden-China Trade Council från A till Ö

AFFÄRSIDÉ

Sweden-China Trade Council ska underlätta medlemmarnas strategival, öka deras kunskaper om Kina, skapa och underlätta affärskontakter samt aktivt bidra till erfarenhetsutbyte medlemmarna emellan.

DÅ OCH NU

Sweden-China Trade Council bildades 1980 av Svenska Handelskamarförbundet, Sveriges Exportråd, Sveriges Grossistförbund och Sveriges Industriförbund. Vid denna tid blev "two-way trade" viktigare för Kina och landet behövde öka sin export för att kunna förverkliga importplanerna. Målsättningen då var att Kina skulle vara en modern industrination år 2000.

För att Sverige skulle kunna hävda sig i konkurrensen på den kinesiska marknaden ansågs en ökad gemensam satsning nödvändig. Bildandet av Sweden-China Trade Council gav svenska företag som ville satsa på Kina bättre förutsättningar.

Sedan 1996 är Sweden-China Trade Council en fristående ekonomisk förening med inriktning på affärsskapande, kunskapshöjande och nätverksbyggande verksamhet.

FINANSIERING

Medlemsverksamheten finansieras med årsavgifter. Information om årsavgifter lämnas av Elisabet Söderström (se Kontaktperson). Exportrådet ersätter Sweden-China Trade Council för viss exportfrämjande information.

KONTAKTPERSON

Elisabet Söderström, vd
Tel 08-588 661 11, fax 08-588 661 90,
e-post info@sctc.se

KUNSKAPSBANKEN

Utnyttja andras kunskap och erfarenhet – och undvik andras misstag. Medlemsföretagen i Sweden-China Trade Council besitter tillsammans en enorm erfarenhet av och kunskap om affärer med och i Kina. Något som finns tillgängligt för alla medlemsföretag.

MEDLEMMAR

Sweden-China Trade Council är ett nätverk med drygt 200 medlemsföretag. Majoriteten ägnar sig åt exportaffärer, ett växande antal är importörer och ett femtiotal tjänsteföretag.

MEDLEMSSERVICE

- INFORMATION. Den information du som medlem i Sweden-China Trade Council får del av är kontaktskapande, kunskapshöjande och affärsskapande.
- NYHETSBRÉV. Du får nyhetsbrevet, en rik, aktuell källa till kunskap, sex gånger per år.
- RÅD&SVAR. Som medlem kan du fråga om och omkring kinahandel. Vår kunskapsbank står öppen för dig.
- AFFÄRSKONTAKTFÖRMEDLING. Bl a genom träffar med kinesiska VIP-delegationer.
- REMISSFUNKTION. Sweden-China Trade Council fungerar som remissinstans för kina relaterade handels- och investeringsfrågor.
- SEMINARIER. Regelbundna seminarier och symposier breddar och fördjupar kunskaperna.
- FRUKOSTMÖTEN. En tidseffektiv mötesform som kompletterar seminarierna.
- HEMSIDAN. www.sctc.se har en medlems-log in som ger dig tillgång till värdefull information, bl a medlemsregister med kontaktpersoner.

SAMARBETEN I SVERIGE OCH KINA

Samarbete är en förutsättning för alla nätverk. Sweden-China Trade Council har ett mycket gott samarbete med företag, myndigheter och organisationer i Sverige och Kina.

Huvudsakliga samarbetspartner i Sverige är Exportrådet, Kinarådet, Svensk Handel, Näringsdepartementet, Utrikesdepartementet och Kinas ambassad.

I Kina har nätverket samarbetsavtal med bl a Kantons stads regering samt China International Trust & Investment Group och China Shipbuilding Trading Co., Ltd i Peking.

STYRELSE

Sweden China Trade Councils styrelse består av 20 ledamöter från olika svenska medlemsföretag samt myndigheter. Den aktuella styrelsen redovisas på www.sctc.se.

ÖVRIG INFORMATION

Det finns mer att berätta om Sweden China Trade Councils verksamhet. Och du har säkert flera specifika frågor som du vill ställa. Välkommen att höra av dig till Elisabet Söderström på tel 08-588 661 11. Eller e-post, info@sctc.se.

